

Ne le organizacije...

združevati moramo predvsem sredstva in delo

Za Slovenijo, prav tako pa tudi za Ljubljano velja ugotovitev, da je gospodarstvo močno razdrobljeno. Že pred leti je to spoznanje narekovalo potrebo po združevanju delovnih organizacij, ustava, posebno še določila zakona o združenem delu pa dajejo širše možnosti povezovanja gospodarstva, ki se bo sposobno vključevati v republiške in medrepubliške blagovne tokove, v specializacijo in delitev proizvodnje, obenem je to tudi nuja, če želimo uspeti na zunanjih tržiščih.

Kljub veliki aktivnosti vseh dejavnikov je proces povezovanja med organizacijami združenega dela tekel počasi in zato so ostala nekatera področja gospodarstva še premalo povezana, podobna slika pa je tudi v naši občini. Zaradi tega je Občinska skupščina in družbenopolitične organizacije posvetila veliko pozornost uveljavljanju v praksi 43. člena Ustave, ki govori o združevanju in povezovanju dela in sredstev, posebno pomembno pa je to v naši občini med proizvodnjo in trgovino.

V lanskem letu so bile izvršene povezave med številnimi temeljnimi organizacijami ali organizacijami združenega dela, vendar manj kot leta 1975. V obdobju 1975—1976 je bilo izvedenih 51 povezav, lani pa 24 povezav OZD. Anketa, ki jo je izvedla občinska skupščina — anketirane so bile vse temeljne organizacije združenega dela — je dala številne odgovore tako na že izpeljane povezave med delovnimi organizacijami, kot tudi na tiste, ki so v pripravi.

Anketa je pokazala, da so bile povezave raznovrstne tako po obliki kot vsebini, kar je pravzaprav odraz spreminjanja družbeno ekonomskih odnosov v naši družbi in pa razvejane strukture gospodarstva v naši občini. Zaradi tega so se številne delovne organizacije naše občine povezale z delovnimi organizacijami, ki nimajo svojega sedeža v Centru. Oblike povezovanja so raznovrstne, od direktnega povezovanja do sestavljenih organizacij združenega dela, splošnih združenj, poslovnih skupnosti in interesnih skupnosti. Kljub temu da nakazane in že izvršene povezave kažejo velik premik, pa je ostalo še vedno nedorečeno vprašanje povezovanja v skladu z dohodkovnimi in osebni odnosi, saj je vrsta povezav zgolj tehnično-poslovnih, pri čemer partnerji združujejo sredstva in

razna opravila v skupnih službah. Gre za zadeve splošnega značaja, kot so finančno računovodski faktorji, plansko analitski in podobni.

Čeprav so se oblikovale sestavljene organizacije združenega dela in sicer Združene PTT organizacije Slovenije, združe-

Zanimivi so tudi odgovori o vzrokih povezav, ki so v informaciji ob zaključku opredeljeni v tri skupine in kažejo na odločeno enostranskost. Glavni razlogi so bili naslednji:

— za nekatere organizacije so bile povezave pot za reševanje nastalih težav (poslovnih, ekonomskih, kadrovnih);

— ustvarjanje močnejše organizacije, kjer se bodo lažje uresničevali razvojni cilji;

— ker v OZD niso našli primerne rešitve za dohodkovne odnose med proizvodnimi organizacijami in tistimi, ki se ukvarjajo s prometom blaga.

Takšna enostranska vodila prav gotovo niso v skladu s prizadevanji ter ne pomenijo prispevka k izboljšanju družbeno ekonomskega razvoja, saj vprašanje dohodkovnih povezav ni možno rešiti le s fizično integracijo.

no podjetje za individualno komunalno potrošnjo, Gipos Ljubljana, Združena cestna podjetja Slovenije, Slovenske železarnice, Iskra, GTH (združene gostinska, turistična in hotelska podjetja), Združeno podjetje kemije, gume in plastike — Polikem, Slovenija papir, Združenje papirne industrije in Železniško gospodarstvo, v pripravi pa je tudi sestavljena organizacija združenega dela GAT (hoteli, agencije, transport), Slovenijales in Emona, lahko ugotovimo, da ta oblika še ni dobila svoje polne veljave. Vse preveč so posamezne sestavljene organizacije povezane zgolj organizacijsko, medtem ko je združevanje sredstev in dela problem, ki ga do sedaj še niso dovolj uspešno razrešili.

V procese združevanja dela in sredstev se vključujejo skoraj vse gospodarske organizacije v občini, vendar z različnim uspehom, pri čemer so te povezave dostikrat le sad razgovorov med vodilnimi delavci, ne pa dejansko uveljavljanje ustavnih določil. Marsikdaj so bile povezave dela in sredstev, ki so se največkrat odrazile kot pripojitev ali spojitev organizacij združenega dela, rezultat težkega gospodarskega položaja posamezne OZD, ki je na ta način hotela zagotoviti socialno varnost delavcev, hkra-

ti pa je bila to tudi sanacija.

Organiziranje sestavljenih organizacij združenega dela je potekalo z velikim poletom, vendar na žalost večkrat ni bilo najbolj smotno organizirano, zelo ohlapni in redki pa so trdni dohodkovni odnosi. Zaradi strukture gospodarstva v občini Ljubljana-Center lahko ugotovimo, da je združevanje proizvodnje in trgovine potekalo prepočasno; kljub temu da so bili sklenjeni številni samoupravni sporazumi, so odnosi med trgovino in proizvodnjo še vedno zasnovani na kupoprodajnih odnosih in le v manjši meri na delitvi dohodka, odgovornosti za riziko in združevanju dela in sredstev. Seveda je zakon o združenem delu prinesel številne spremembe, ki so se zelo ugodno odrazile na preoblikovanje delovnih organizacij, saj je večina pričela v skladu z zakonom, urejati lastno organiziranost, številne delovne organizacije pa so tudi resno pričele urejevati dohodkovne odnose.

B. P.

Radi pomagamo soljudem

Pred kratkim je potekala redna krvodajalska akcija občine Center. Kri so darovali delavci Skupščine SRS Ljudske pravice, dijaki Šole za oblikovanje, Srednje šole za medicinske sestre, Šolskega zdravstvenega centra, Pedagoške gimnazije in gimnazije Ivana Cankarja, skupno 334 delavcev in dijakov.

Marija Stanojevič, uslužbenka odbora Rdečega križa občine Ljubljana-Center, je povedala nekaj besed o tem, kako potekajo priprave na krvodajalske akcije:

»Vsako jesen pripravimo letni program za naslednje leto, saj mora na Zavod za transfuzijo SRS priti od 200 do 250 krvodajalcev vsak dan, da krvi ne zmanjka. Sicer pa smo znani kot dobri krvodajalci, v svetovnem merilu smo na četrtem mestu, Slovenci pa na prvem v Jugoslaviji.

Kri smejo darovati samo polnoletni občani. Najprej na Zavodu za transfuzijo opravi laboratorijski pregled krvi, nato pa še klinični pregled darovalca. Na osnovi pregleda določi zdravnik zdravstveno

stanje krvodajalca, od tega pa je odvisno koliko krvi bo daroval — količina se giblje od 1 do 5 decilitrov.

Breda Blas, dijakinja 4. razreda Pedagoške gimnazije: »Kri je vedno potrebna, zato sem se tudi sama odločila, da jo darujem. Pomislila sem na to, da bo tudi meni kdaj morda potrebna tuja kri, sedaj ko sem pa še mlada in zdrava jo pa lahko jaz dam drugim. V mojem razredu je 23 učencev, na Zavod za transfuzijo nas je prišlo osem. Nekateri še niso dopolnili 18. let, nekateri so slabokrvni, nekatere pa je strah...«

Mare Javornik, dijak 4. razreda Šolskega zdravstvenega centra: »Odločil sem se postati krvodajalec predvsem zato, ker mi je veliko do tega, da ljudem pomagam. Morda bom tudi sam kdaj potreboval tujo kri. Poleg tega pa sem se odločil darovati kri tudi zato, ker imam krvno skupino 0 in jo lahko uporabijo vsi, tudi tisti, z drugačno krvno skupino. Medtem ko so mi jemali kri, nisem imel nobenih težav. Danes sem daroval prvič.« A. FILIFAN

Pustno rajanje

V ponedeljek, 21. februarja, je bilo v dvorani krajevne skupnosti Gradišče, na Rimski cesti, pustno rajanje za predšolske otroke. Pustovanje je pripravilo društvo prijateljev mladine Majda Vrhovnik iz Centra, program pa so vodile in pripravile vzgojiteljice iz vzgojno varstvenega zavoda dr. France Prešeren.

Foto: MILAN TUREL

Spoštovanje dogovorjenih meril o razporejanju dohodka in delitev sredstev za OD

Opomini tudi za druge

V Dogovorih smo že poročali o kršiteljih samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke, predvsem o tistih udeležencih samoupravnega sporazumevanja, ki so lani prekoračili dogovorjena sredstva za osebne dohodke. Tokrat omenjeno informacijo dopolnjujemo, saj je predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije pred kratkim obravnavalo poročilo odbora slovenskih sindikatov za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki zadeva akcijo republiških odborov sindikata na področju razporejanja dohodka do udeležencev, ki kršijo oziroma prekoračujejo dogovorjena sredstva za osebne dohodke po merilih samoupravnih sporazumov dejavnosti.

Iz poročila odbora se vidi, da so bili polletni podatki o gibanju osebnih dohodkov v letu 1976 krepka spodbuda za še odločnejšo akcijo republiških odborov sindikatov na področju razporejanja dohodka. Tako so na osnovi sklepa odbora RS ZSS za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodkov organizirali sestanke s skupnimi komisijami za samoupravne sporazumevanje dejavnosti in nekateri tudi s pred-

stavniki udeležencev samoupravnih sporazumov, ki so bili v letu 1975 po sklepih skupnih komisij kršitelji in ki so take težnje kazali tudi lani.

Republiški odbori sindikata so s skupnimi komisijami ponovno preverjali merila, na osnovi katerih so skupne komisije ugotovljale kršitelje za leto 1975 in tiste, ki so bili opozorjeni zaradi preseganja dogovorjenih meril za delitev sredstev za osebne dohodke v 1976. letu.

Iz poročila RO sindikata delavcev lesne industrije in gozdarstva je razvidno, da je iz naše občine dobila opomin delovna organizacija Slovenijalesa, tovarna pohištva Trbovlje. Ista delovna organizacija oziroma njene TOZD Oprema Izola, Stil Koper, Lesonit Ilirska Bistrica in Jelka Bgunje pa so bile opozorjene zaradi preseganja v lanskem letu. Po poročilu RO sindikata obrtnih delavcev sta med kršitelji v letu 1975 OZD Brivsko frizersko podjetje Ljubljana (izrečen ukrep-opomin) in ONPZ Novoplesk, ki je dobilo opomin, lani pa je bilo zaradi preseganja dogovorjenih meril za delitev osebnih dohodkov opozorjeno.

RO sindikata delavcev trgovine je ugotovil, da je največ kršiteljev iz Centra. Tako so bile z javnim opominom kaznovane naslednje delovne or-

ganizacije: Gruda, Interexport, Jugoreklam, TOZD Trg in Slovenijales, TOZD Inženiring in oprema ter TOZD Lesni in gradbeni material. Nič bolje od teh se niso obnašale tudi nekatere delovne organizacije na področju gostinstva in turizma. Opomin je dobilo namreč kar pet delovnih organizacij (Magistrat, Kompas, domači turizem, Kompas, inozemski turizem, Počitniški domovi Maksa Perca in Gostinsko podjetje Istra, zaradi preseganja med letom 1976 pa so bili opozorjeni: hotel Lev, Gostinsko podjetje Sokol.

Med gradbinci so bili spoznani za kršitelje: Emona, TOZD Inženiring, GP Tehnika, TOZD Gradbena operativa, GP Tehnika, TOZD Strojni obrati, lani pa so bili zaradi preseganja opozorjeni: Projektivni atelje, Ljubljanski urbanistični zavod, AZA in Univerzal. Po poročilu RO sindikata delavcev stanovanjske dejavnosti in komunale so bili opozorjeni zaradi lanskega preseganja: Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Rast, Komunalno podjetje Ljubljana TOZD Za-

le, Mestni vodovod, Plinarna, Varnost TOZD Kočevje in Varnost, TOZD Novo mesto.

Med kršitelji v letu 1975 na področju prometa in zvez je bila lani na zahtevo odbora za samoupravno sporazumevanje RS ZSS posebej obravnavana republiška skupnost za ceste, javni opomin pa so dobili: Podjetja za elektrifikacijo prog Ljubljana, Nabavni servis, Podjetje za turizem, transport in gostinstvo, TOZD Turistično gostinska enota Celje in TOZD Turistično gostinska enota Maribor, Zdravstveni dom Ljubljana, Prometni inštitut Ljubljana, Fersped, Podjetje za turizem, transport in skupne službe Ljubljana ter Železniško transportno podjetje Ljubljana, Prometna sekcija Zalog. Slednjič najdemo iz Centra med kršitelji na področju RO sindikata delavcev kulture zavod RTV Ljubljana, TOZD Oddajniki in zveze in TOZD Delovna skupnost skupnih služb, za preseganje med letom 1976 pa je bila opozorjena TOZD Oddajniki in zveze zavoda RTV Ljubljana. I. V.